

Provinciale Staten

Clustercode PP
Ons kenmerk DOC-00709331
Bijlage(n) 1

Uw kenmerk -
Maastricht 12 november 2024
Verzonden 12 november 2024

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : Wesseling
Fractie : D66
Inzake : 10 miljoen misgelopen subsidie PAS melders

Recent heeft de provincie Limburg een bedrag van €10 miljoen, oorspronkelijk bestemd voor de ondersteuning van PAS-melders, moeten terugbetalen aan het Ministerie van LNVN. In de mededeling portefeuillehouder van 23 mei jl. en tijdens het commissiedebat LEO over de najaarsnota kregen wij niet de gewenste duidelijkheid hierover. In dat kader heeft de D66 fractie een aantal vragen over de achterliggende redenen en het proces voor uw college.

Alvorens wij onderstaand de vragen beantwoorden, hechten wij veel waarde aan het benadrukken dat ons college prioriteit geeft aan het zoeken naar oplossingen voor de PAS-melders in de provincie Limburg. Daarbij zijn wij afhankelijk van de instrumenten en de middelen die ons ter beschikking worden gesteld. Om deze maximaal te kunnen inzetten, trachten wij binnen de beperkte mogelijkheden, te zoeken naar creatieve oplossingen. Dit hebben wij in het kader van de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (Rpmp) ook gedaan. Voor de inzet van deze regeling heeft ons handelen niet geleid tot het gewenste resultaat. Echter heeft onze handelswijze wel geleid tot een verbeterende nieuwe regeling.

Vraag 1.

Wat zijn de concrete oorzaken geweest van het niet kunnen voldoen aan de voorwaarden van de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (Rpmp) waardoor Limburg de middelen heeft moeten terugbetalen, zoals genoemd in de brief van 23 mei 2024? Kunt u hierbij ingaan op de specifieke voorwaarden waaraan Limburg niet kon voldoen, zoals de periode waarin verplichtingen aangegaan moesten worden, en hoe dit proces precies is verlopen?

Antwoord.

De voorwaarden die van toepassing zijn, worden integraal genoemd in bijlage 1 van de Mededeling Portefeuillehouder inzake Regeling provinciale maatregelen PAS-melders, [brief GS van 23-5-2024 \(GS DOC-00657703\)](#), zoals deze op 23 mei jongstleden is gepubliceerd.

In deze mededeling is ook in algemene zin benoemd dat de Minister van Natuur en Stikstof de provincies in juli 2022 heeft gevraagd, anticiperend op de Rpmp, alvast verplichtingen aan te gaan gericht op het nemen van maatregelen om PAS-melders te kunnen legaliseren. Nu de Rpmp uiteindelijk pas in april 2023 is gepubliceerd in de Staatscourant kon door veel provincies niet aan het verzoek van de Minister worden voldaan, omdat de formele voorwaarden van de Rpmp eerder (juli 2022) niet bekend waren. Provincies liepen daardoor immers het onaanvaardbare financiële risico van het niet in aanmerking komen van de specifieke uitkering op grond van de Rpmp bij het inwilligen van het verzoek van de Minister, wegens het niet voldoen aan de in de Rpmp vastgelegde vereisten.

In specifieke zin kunnen de volgende drie voorwaarden worden benoemd waarvan is gebleken dat de ingediende aanvraag hier niet of in onvoldoende mate aan voldeed:

- De uitkering kan alleen worden verstrekt voor de kosten van verplichtingen die door de provincie zijn aangegaan in de periode vanaf 4 augustus 2022 tot en met 31 augustus 2023 ten behoeve van maatregelen die uiterlijk 28 februari 2025 zijn afgerond.
- De Provincie heeft bewijsstukken voor de verplichtingen, bijvoorbeeld een getekend koopcontract, een subsidiebesluit of een gewijzigd bestemmingsplan.
- Bij de aanvraag voor de uitkering is een Plan van aanpak (per maatregel) gevoegd dat bestaat uit: een AERIUS-verschilberekening zijnde per maatregel een berekening van de AERIUS Calculator en een beschrijving welke verplichtingen hierdoor zijn aangegaan en van welke PAS-melders de situatie wordt opgelost.

De praktische periode van 24 april 2023 (het moment van publicatie van de Rpmp) tot en met 31 augustus 2023 voor het aangaan van deze verplichtingen, is voor de Provincie Limburg te beperkt geweest om (in een overeenkomst vastgelegde) overeenstemming te kunnen bereiken met aanbieders van ammoniakrechten. Daarmee konden ter onderbouwing van de aanvraag geen bewijsstukken als zodanig voor deze verplichtingen worden overgelegd.

Over de interpretatie van de voorwaarden, specifiek de term 'verplichtingen', heeft zowel voor als na het indienen van de aanvraag zowel ambtelijk als bestuurlijk uitvoerige correspondentie en afstemming plaatsgevonden. Tijdens het kennismakingsbezoek van de minister van Natuur en Stikstof op 11 september 2023 is door het college specifiek aandacht gevraagd voor de problematiek. Daarbij heeft de minister aangegeven dat, gelet op het belang om te komen tot spoedige legalisatie van de PAS-melders, er gestreefd wordt naar maximale ruimte bij het uitvoeren van de Rpmp en het op grond daarvan toekennen van een specifieke uitkering. Om het belang van deze aanpak nogmaals te benadrukken, heeft het college op 5 oktober 2023 een brief verzonden aan de minister van Natuur en Stikstof. Ook in deze brief wordt transparant de handelwijze beschreven en wordt uitgebreid toegelicht waarom het college er op vertrouwt dat met haar besluit inzake het aangaan van financiële verplichtingen tot maximaal de hoogte van het bedrag van de aangevraagde specifieke uitkering, voldaan is aan de Rpmp-voorwaarde om uiterlijk 31 augustus 2023 een verplichting aan te gaan en deze de gevraagde zekerheid biedt. Daarmee is in beginsel maximaal gezocht naar interpretatieruimte van het begrip verplichtingen, zoals dit eveneens is toegelicht in de mededeling portefeuillehouder waaraan u aan refereert.

Vraag 2.

In de financiële bijlage van de Miljoenennota¹ staat dat er andere problemen in de LVVN-begroting mee worden opgelost. Klopt het dat die middelen daarmee niet meer voor Limburg beschikbaar zijn, maar terugvloeien naar algemene doelen? Indien niet, hoe dan wel?

Antwoord.

Op grond van de Rpmp kon een uitkering slechts worden aangevraagd tot en met 31 augustus 2023. Daarmee onderschrijven wij de constatering dat de middelen - die als opbrengst onderdeel uitmaken van de Miljoenennota - bezien vanuit deze regeling niet langer voor de Provincie Limburg beschikbaar zijn. Deze worden gebruikt voor het oplossen van kleine problematiek binnen de LVVN-begroting.

Tijdens de behandeling in commissie LEO haalde uw college aan dat de provincie Limburg volgens hen ook de enige was die aanspraak had gemaakt op deze middelen van het Rijk. Echter, vier andere provincies (zijnde: Zuid-Holland, Drenthe, Gelderland en Flevoland) deden ook een aanvraag op de RPMP middelen en kregen deze bedragen wel uitgekeerd².

Vraag 3.

Wat zijn volgens u de belangrijkste redenen dat het in deze provincies wel is gelukt, en hoe verschilt hun aanpak van die van Limburg? Kan het college reflecteren op het verschil in aanpak tussen de provincies?

Antwoord.

Vooraf is het goed om vast te stellen dat bij de beantwoording van de vraag in de commissie, aangegeven werd dat andere aanvragen nog niet bekend waren bij ons.

Wij hebben geen gedetailleerd zicht op de (inhoud van de) aanvragen die enkele provincies op grond van de Rpmp hebben ingediend. Uit het artikel waar u in de vraagstelling naar verwijst, volgt dat de betreffende provincies de Rpmp primair hebben ingezet ten behoeve van de aankoop van het gehele bedrijf van één of meerdere PAS-melders. Daarbij wordt genoemd dat de PAS-melders al vóór de openstelling van de Rpmp bij de betreffende provincie naar de mogelijkheden tot aankoop van hun bedrijf hadden geïnformeerd. Daarmee is waarschijnlijk tijdswinst behaald en zo kon de betreffende provincie tijdig beschikken over bewijsstukken van in de periode vanaf 4 augustus 2022 tot en met 31 augustus 2023 aangegane verplichtingen.

Uit het op 18 januari 2024 vastgestelde verslag (met bijbehorende lijst van vragen en antwoorden) van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (inzake wijziging samenhangende met de Najaarsnota) blijkt dat van de gereserveerde 250 miljoen euro voor de legalisatie van PAS-melders slechts 34,8 miljoen euro is aangevraagd door de provincies.

Zie: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D50269>

De aanvragen zijn door het Rijk beoordeeld en op basis daarvan is 24,4 miljoen euro beschikt (zie overzicht). Uiteindelijk is dus voor circa 10% van het beschikbare nationale budget door het Rijk subsidie verstrekt, hetgeen een enorme onderuitputting omvat. Zonder Limburg is slechts 6% subsidie beschikt. Het Rijk geeft aan dat het budget voor deze regeling in zeer geringe mate is benut omdat de meeste provincies hiervoor geen aanvraag hebben ingediend (vanwege moeizame uitvoerbaarheid van de regeling) en van de provincies die een aanvraag hebben ingediend minder aangevraagd is dan het maximale budget dat per provincie beschikbaar was.

Volgens het Rijk beogen onderstaande provincies om voor 34 PAS-meldingen tot een oplossing te

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 600, nr. 2

² [€225 miljoen voor PAS-melders naar stoppersregeling Lbv – Boerderij](#)

komen. Dit zijn feitelijk nog maar 17 PAS-melders van: Drenthe, Flevoland, Gelderland en Zuid-Holland. De provincie Limburg heeft ontvangen Rpmp-subsidie voor 17 PAS-melders teruggestort naar het Rijk, om redenen zoals verwoord in antwoord op vraag 1.

Overzicht: Regeling provinciale maatregelen PAS-melders 2023 (Rpmp); subsidie per provincie

Provincie	Bedrag subsidiebeschikking	Maatregel
Drenthe	€ 4.820.165,00	Opkoop van een melding; afspraken met saldogevers
Flevoland	€ 950.000,00	Opkoop van een melding
Gelderland	€ 2.997.000,00	Opkoop van een melding
Zuid Holland	€ 6.045.844,00	Afspraken met saldogevers
Limburg	€ 9.615.000,00	Combinatie maatregelen; opkoop, saldogevers
Totaal	€ 24.428.009,00	<i>Opmerking: subsidie Limburg teruggestort</i>

Vraag 4.

Wat zijn de gevolgen van de terugbetaling van deze €10 miljoen voor de Limburgse PAS-melders? Zijn er voldoende alternatieve middelen beschikbaar om hen alsnog te ondersteunen bij legalisatie?

Antwoord.

We hebben 3 oktober 2024 een aanvraag voor een specifieke uitkering ter hoogte van € 7,9 mln. ingediend op grond van de Regeling van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 4 september 2024, nr. WJZ/86218195, houdende regels over het verstrekken van een specifieke uitkering aan provincies ten behoeve van PAS-melders (Regeling provinciale maatregelen PAS-melders 2024, hierna: RPMP 2024). Dit betreft een aanvraag voor een eerste tranche van in totaal vier tranches. Wij zijn voornemens ook aanvragen in te dienen in de volgende drie tranches waarbinnen nog maximaal € 13,21 mln. kan worden aangevraagd. Op deze manier kunnen we als Provincie maximaal bijdragen aan de rijksverantwoordelijkheid om de PAS-melders te legaliseren.

In de volgende tranches is niet voldoende budget beschikbaar om alle aanvragen te honoreren indien alle Provincies het maximale aan te vragen bedrag zouden aanvragen en aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Het is uiteindelijk aan het Rijk een oplossing te bieden voor de PAS-melders die niet met de RPMP 2024 geholpen kunnen worden. Zoals ook in de [mededeling portefeuillehouder van 1 oktober 2024](#) opgenomen, heeft de Minister van LNV in een brief aan de Tweede Kamer d.d. 29 augustus 2024 aangegeven, dat PAS-melders die willen stoppen óók gebruik kunnen maken van de door het Rijk opengestelde vrijwillige stoppersregelingen (zoals LBV+) voor agrarische bedrijven. Daarnaast zal ook de Regeling provinciale gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties (MGB) op een later moment in 2024 open worden gesteld. Ook dit is mogelijk een oplossing voor ondernemers. Wij blijven ons inspannen om de uitvoering van het legaliseren van de PAS-melders te agenderen bij het Rijk, ter verkrijging van instrumenten en middelen.

Uit de mededeling portefeuillehouder blijkt dat er bezwaren waren rond de controleverklaring van de accountant en mogelijke precedentwerking voor andere provincies.

Vraag 5.

Kunt u toelichten waarom er specifiek bij Limburg problemen waren met de rechtmatigheid en waarom het ministerie geen flexibiliteit kon bieden zoals aanvankelijk verwacht?

Antwoord.

Het ontbreken van rechtmatigheid is een rechtstreeks gevolg van het ontbreken van (bewijsstukken voor) verplichtingen, zoals reeds toegelicht bij de beantwoording van vraag 1 en 3. Na de uitbetaling van het voorschot op de specifieke uitkering is geconstateerd dat de plannen van de Provincie Limburg voor besteding van de specifieke uitkering niet strookten met voorwaarden van de Rpmp en dus onvoldoende duidelijk was dat er daadwerkelijk PAS-melders van een oplossing voorzien waren. Wanneer de middelen uit de uitkering tóch zouden worden ingezet voor verplichtingen die na 31 augustus 2023 werden aangegaan, wordt dat bij de verantwoording beoordeeld als onrechtmatige besteding, met als gevolg dat de middelen op dat moment teruggevorderd zullen worden.

Voor wat betreft de flexibiliteit kan worden opgemerkt dat in de (digitale) overlegmomenten zoals deze vanuit IPO met alle provincies en afvaardiging vanuit LNV, RVO en BIJ12 zijn georganiseerd, voorafgaand aan de totstandkoming van de Rpmp als ook tijdens de indieningsperiode, steeds helder en eenduidig is toegelicht op welke wijze de Provincie Limburg voornemens was haar aanvraag in te dienen. Er zijn in deze periode meermaals vragen gesteld over de (on)mogelijkheden van de regeling. De wijze van beantwoording van deze vragen heeft lange tijd het beeld laten bestaan dat er sprake zou zijn van enige mate van flexibiliteit. Het gebruik van termen als 'in principe' heeft ons daarin gesterkt, net zoals de berichtgeving dat voor de deadline van 31 augustus 2023 vanuit de subsidieverstrekker de ruimte gevonden is om toe te staan dat de bestedingen 'slechts' zeker zijn en de uitgaven nog niet daadwerkelijk hoeven te zijn gedaan. Ons college is altijd van mening geweest dat nu zij expliciet heeft ingestemd met de besteding van de te ontvangen specifieke uitkering, het betreffende collegebesluit die zekerheid in voldoende mate zou moeten bieden. Uit de eerder genoemde mededeling portefeuillehouder volgt waarom de flexibiliteit uiteindelijk niet geboden kon worden.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

College van Gedeputeerde Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 11-10-2024

Betreft: Terugbetaling van €10 miljoen voor PAS-melders aan het Ministerie van LVVN

Geacht College,

Recent heeft de provincie Limburg een bedrag van €10 miljoen, oorspronkelijk bestemd voor de ondersteuning van PAS-melders, moeten terugbetalen aan het Ministerie van LVVN. In de mededeling portefeuillehouder van 23 mei jl. en tijdens het commissiedebat LEO over de najaarsnota kregen wij niet de gewenste duidelijkheid hierover. In dat kader heeft de D66 fractie een aantal vragen over de achterliggende redenen en het proces voor uw college.

1. Wat zijn de concrete oorzaken geweest van het niet kunnen voldoen aan de voorwaarden van de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (Rpmp) waardoor Limburg de middelen heeft moeten terugbetalen, zoals genoemd in de brief van 23 mei 2024? Kunt u hierbij ingaan op de specifieke voorwaarden waaraan Limburg niet kon voldoen, zoals de periode waarin verplichtingen aangegaan moesten worden, en hoe dit proces precies is verlopen?
2. In de financiële bijlage van de Miljoenennota¹ staat dat er andere problemen in de LVVN-begroting mee worden opgelost. Klopt het dat die middelen daarmee niet meer voor Limburg beschikbaar zijn, maar terugvloeien naar algemene doelen? Indien niet, hoe dan wel?

Tijdens de behandeling in commissie LEO haalde uw college aan dat de provincie Limburg volgens hen ook de enige was die aanspraak had gemaakt op deze middelen van het Rijk. Echter, vier andere provincies (zijnde: Zuid-Holland, Drenthe, Gelderland en Flevoland) deden ook een aanvraag op de RPMP middelen en kregen deze bedragen wel uitgekeerd².

3. Wat zijn volgens u de belangrijkste redenen dat het in deze provincies wel is gelukt, en hoe verschilt hun aanpak van die van Limburg? Kan het college reflecteren op het verschil in aanpak tussen de provincies?

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 600, nr. 2

² [€225 miljoen voor PAS-melders naar stoppersregeling Lbv - Boerderij](#)

4. Wat zijn de gevolgen van de terugbetaling van deze €10 miljoen voor de Limburgse PAS-melders? Zijn er voldoende alternatieve middelen beschikbaar om hen alsnog te ondersteunen bij legalisatie?

Uit de mededeling portefeuillehouder blijkt dat er bezwaren waren rond de controleverklaring van de accountant en mogelijke precedentwerking voor andere provincies.

5. Kunt u toelichten waarom er specifiek bij Limburg problemen waren met de rechtmatigheid en waarom het ministerie geen flexibiliteit kon bieden zoals aanvankelijk verwacht?

We vertrouwen erop uw antwoorden tegemoet te zien binnen de daarvoor gestelde termijn.

Namens de fractie van D66 in het Limburgs Parlement,

Anne Wesseling